

Text ministra kultúry a informovania Srbskej republiky v brožúrke

„Rozkvet slovenského insitného umenia na území Srbskej republiky je vynikajúcim príkladom správneho nasmerovania tvorivého náboja a inšpirácie jedného národa za hranicami materskej krajiny v procese vytvárania originálnych umeleckých diel, popretkávaných národnými, ale aj motívmi podnebia, v ktorých žil a žije.

Balkánsky polostrov, ako svojráznu križovatku ciest, ovplyvňovali mnohé kultúry, ktoré sa prelínali na jeho území. Multikulturalizmus a multietnicita nikde inde nie sú tak dominantne prítomné ako na území Vojvodiny. Práve taký amalgám diverzity vytvoril na južných brehoch bývalého Panónskeho mora živnú pôdu na rozvoj slovenského insitného umenia.

Umelecký prejav, ktorý pestujú slovenskí insitní maliari, neškolení umelci žijúci prevažne v Kovačici, ktorých nazývajú „maliarmi čistého srdca“, je inšpirovaný vidieckym prostredím a slovenskou ľudovou tradíciou. Hoci bez formálneho akademického vzdelania a školských vedomostí o anatómii, zobrazenia perspektívy a techník tieňovania, títo umelci vytvorili špecifický štýl, ktorý je zároveň osobitný u každého maliara, hoci zdieľajú rovnaký priestor a umelecké smerovanie.

Rodisko, láska, zvyky, vidiecky spôsob života v rozľahlých rovinách Vojvodiny, príroda, pokoj – to sú len niektoré z motívov, inšpirujúcich vytváranie jedinečných umeleckých diel, nielen na území Banátu, ale aj oveľa širšie. Naša a vaša Kovačica už dávno nie je obyčajným mestom, ale svojráznym strediskom umenia a kultúry, v ktorom desaťročia, bok po boku a jedni s druhými, žijú viaceré národy.

Na návrh Nadácie Babka Kovačica a Obce Kovačica v roku 2012 Národný výbor pre nemotné kultúrne dedičstvo našej krajiny zapísal slovenské insitné umenie do národného registra nemotného kultúrneho dedičstva Srbskej republiky. Naivné maliarstvo zo Srbska svojim významom a kvalitou už dávno presahuje hranice našej krajiny a stalo sa rozpoznateľným na celom svete. Túto hodnotu nesmieme nikdy zanedbať a nikdy ani nezanedbáme, ale sa budeme snažiť neustále ju propagovať ako dôležitú súčasť kultúrnej identity Srbska, Balkánu a Európy.“

Vladan Vukosavljević